

DZIEJE

NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

1-2007

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

DZIEJE NAJNOWSZE

**Rocznik XXXIX
2007
1**

WARSZAWA 2007

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Tadeusz Kisielewski, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Czesław Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Wojciech Rojek, Tomasz Schramm, Henryk Słabek,
Witold Stankiewicz, Włodzimierz Suleja, Rafał Stobiecki, Roman Wapiński,
Krzysztof Dunin-Ławowicz, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński,
Michał J. Zacharias, Janusz Żarnowski

REDAKCJA

Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (sekretarz), Magdalena Hułas,
Marek K. Kamiński, Andrzej Koryn, Krzysztof Michałek,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

ISSN 0419-8824

© Instytut Historii PAN & Wydawnictwo DiG, 2007

Wydawnictwo DiG
al. Wojska Polskiego 4, 01-524 Warszawa
tel./fax 839-08-38
e-mail: biuro@dig.pl <http://www.dig.pl>

Nakład 750 egz.
Druk: Fabryka Druku Sp. z o.o., ul. Staniewicka 18, 03-310 Warszawa

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Sebastian Pilarski — <i>Polska Partia Socjalistyczna wobec Czechosłowacji w latach 1925–1933</i>	3
Grzegorz Zackiewicz — <i>Z dziejów syndykalizmu polskiego: geneza I działalność Generalnej Federacji Pracy (1928–1931)</i>	25
Marek K. Kamiński — <i>Czechosłowacka emigracyjna Rada Ministrów wobec kwestii stosunków z Polską i Związkiem Sowieckim (styczeń–czerwiec 1943 r.)</i>	41
Grzegorz Baziur — <i>Konspiracyjny Związek Harcerstwa Polskiego — Polska Straż Przednia jako przykład kontynuacji walki Szarych Szeregów w latach 1945–1949</i>	61

MATERIAŁY

<i>Sprawozdanie z likwidacji rodzin kułackich w województwie białostockim w 1950 r.</i> — Marcin Markiewicz	93
<i>Stan wojenny w oczach psychologów i socjologów — dokument z 1982 r.</i> — Sebastian Ligarski	101

AUTOREFERATY

Albert Warso — <i>Paweł Kubicki, biskup pomocniczy sandomierski (1871–1944)</i>	109
Jarosław Rokicki — <i>Żydowski ruch sportowy i turystyczny w Polsce w pierwszej połowie XX wieku</i>	115
Anna Mazurkiewicz — <i>Stany Zjednoczone wobec wyborów parlamentarnych i prezydenckich w Polsce w latach 1947 i 1989</i>	121

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Andrzej Chojnowski — <i>Polska tragedia wedle Pawła Wieczorkiewicza (O książce „Historia polityczna Polski 1935–1945”)</i>	129
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska — <i>Badania nad historią francuskiej dyplomacji, „Histoire de la diplomatie française”</i>	143
Jacek Walicki — <i>Bezdroża nauki i publicystyki — o nowej książce Jana T. Grossa</i>	158
Józef Łaptos; Wojciech Materski — <i>W sprawie pracy Bogdana Grzełońskiego „Dyplomacja polska w XX w.”</i>	168, 175
Tadeusz Kisielewski — <i>Sierpecka historia lokalna</i>	181

Marek Białokur, <i>Mysł społeczno-polityczna Joachima Bartoszewicza</i> — Patryk Tomaszewski	187
Tadeusz J. Bujnicki, <i>Szkice wileńskie. Rozprawy i eseje</i> — Stanisława Lewandowska	191
Alain Soubigou, <i>Tomáš Garrigue Masaryk</i> — Janusz Gruchała	192
Stanisław W. Morozow, <i>Polsko-Czechosłowackie stosunki 1933–1939. Czego skrywał za polityką „ravnoudalennosti” ministra J. Becka</i> — Piotr Gontarczyk	200

Piotr Wandycz, <i>Aleksander Skrzyński, minister spraw zagranicznych II Rzeczypospolitej</i> — Hanna Marczevska-Zagdańska	206
<i>Rozkaz Delegata Sił Zbrojnych na Kraj nr 319 („Żyto”)</i> — Andrzej Korzon	215
Szymon Siekierka, Henryk Komański, Krzysztof Bulzacki, <i>Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich w województwie lwowskim 1939–1947</i> — Bogumił Grott	217
Gerhard L. Weinberg, <i>Vision of Victory: The Hopes of Eight World War II Leaders</i> — Jan Tokarski	219
Geoffrey Kubaservice, <i>The Guardians. Kingman Brewster, his circle, and the rise of liberal establishment</i> — Kinga Grafa	226
<i>Polski ruch ludowy na emigracji (1944–1954), dokumenty I materiały</i> — Tadeusz Wolsza	232
Włodzimierz Suleja, <i>Dolnośląski Marzec '68. Anatomia protestu</i> — Jerzy Eisler	237
Guy Sorman, <i>Made in USA. Spojrzenie na cywilizację amerykańską</i> — Halina Parafianowicz	240
Raul A. Kosta, <i>Kryzys amerykańskiej polityki globalnej w latach 70. XX wieku na przykładzie wojny wietnamskiej i jego konsekwencje dla regionalnego układu sił</i> — Mateusz Bogdanowicz	245

ŻYCIE NAUKOWE

<i>Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Wpływ terroryzmu na współczesne społeczeństwo”, Wielki Nowogród, 16–18 marca 2006 r.</i> — Dariusz Rogut	253
<i>Międzynarodowa konferencja naukowa „II wojna światowa i jej skutki w historiografii polskiej, rosyjskiej, białoruskiej i litewskiej. Próba oceny”. Białystok, 26 maja 2006</i> — Jan Snopko	257
<i>Sprawozdanie z konferencji naukowej: „Kongres Polonii Amerykańskiej i jego przywódcy”, Lubostron, 13–14 października 2006 r.</i> — Przemysław Wójtowicz	261
<i>Konferencja naukowa „Polska bez Marszałka. Dylematy obozu piłsudczykowskiego po 1935 r.”, Toruń, 9–10 listopada 2006 r.</i> — Arkadiusz Adamczyk	265

Wśród naszych autorów:

Dr Arkadiusz Adamczyk — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim

Dr Grzegorz Baziur — pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Mgr Mateusz Bogdanowicz — doktorant w Instytucie Nauk Politycznych Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk

Prof. dr hab. Andrzej Chojnowski — w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego

Prof. dr hab. Jerzy Eisler — dyrektor Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Warszawie

Dr Piotr Gontarczyk — pracownik naukowy Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie

Dr hab. Małgorzata Gmurczyk-Wrońska — docent w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Mgr Kinga Grafa — doktorantka w Instytucie Nauk Politycznych Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk

Prof. dr hab. Bogumił Grott — w Instytucie Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. Janusz Gruchała — w Instytucie Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Prof. dr hab. Marek K. Kamiński — w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Prof. dr hab. Tadeusz Kisielewski — w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Dr. hab. Andrzej Korzon — prof. Mazowieckiej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Pedagogicznej w Łowiczu

Prof. dr hab. Stanisława Lewandowska — w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Dr Sebastian Ligarski — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział we Wrocławiu

Prof. dr hab. Józef Łaptos — w Instytucie Politologii Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr Hanna Marczevska-Zagdańska — adiunkt w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Mgr Marcin Markiewicz — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Białymstoku

Prof. dr hab. Wojciech Materski — w Instytucie Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Dr Anna Mazurkiewicz — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Gdańskiego

Dr Dariusz Rogut — adiunkt w Instytucie Historii Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim

Dr Jan Snopko — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Białostockiego

Mgr Jan Tokarski — doktorant w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Mgr Patryk Tomaszewski — doktorant w Instytucie Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Dr Jacek Walicki — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego

Prof. dr hab. Tadeusz Wolsza — w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Dr Przemysław Wójtowicz — adiunkt w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu

Dr Grzegorz Zackiewicz — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Białostockiego

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po ok. 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony (oraz dokładny adres).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np. itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesiący podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części — arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości 1 strony maszynopisu na tej samej dyskietce co artykuł.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi: na 2007 r. — 20 zł.
Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest powiększona o rzeczywisty koszt wysyłki.

Prenumerata krajowa: przez „RUCH” S.A. — wpłaty na prenumeratę przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania.

Prenumerata opłacana w zlotówkach ze zleceniem wysyłki za granicę: informacji o warunkach prenumeraty i sposobie zamawiania udziela „RUCH” S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. +4822 532-87-31 — prenumerata płatna w walucie obcej; tel. +4822 532-88-16, 532-87-34, 532-88-19 — prenumerata płatna w PLN; infolinia 0-800-120-029,

Wpłaty w PLN na konto w banku PEKAO S.A. IV O/Warszawa, No. 68124010531111000004430494 lub w kasie Oddziału.

Dokonując wpłaty za prenumeratę w Banku czy też w Urzędzie Pocztowym należy podać: nazwę naszej firmy, nazwę banku, numer konta, czytelny pełny adres odbiorcy za granicą, okres prenumeraty, rodzaj wysyłki (p-tą priorytetową czy ekonomiczną) oraz zamawiany tytuł.

Warunkiem rozpoczęcia wysyłki prenumeraty, jest dokonanie wpłaty na nasze konto.

Prenumerata opłacana w dewizach przez odbiorcę z zagranicy: przelewem na nasze konto w banku SWIFT banku: PKOPPLPWWA4

w USD PEKAO S.A. IV O/W-wa IBAN PL54124010531787000004430508

w EUR PEKAO S.A. IV O/W-wa IBAN PL46124010531978000004430511

po dokonaniu przelewu prosimy o przesłanie kserokopii polecenia przelewu z podaniem adresu i tytułu pod nr faxu +4822 532-87-31.

Opłaty za prenumeratę można dokonać również czekiem wystawiony na firmę „RUCH SA OKDP” i przesłany razem z zamówieniem, listem poleconym na nasz adres jw.

Informujemy, że klienci płacący z zagranicy mogą też dokonać wpłaty na prenumeratę kartami kredytowymi VISA i MASTERCARD w internecie <http://www.ruch.pol.pl>

Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. r. następnego

do 5 III — na II kw. r. bieżącego

do 5 VI — na III kw. r. bieżącego

do 5 IX — na IV kw. r. bieżącego

Bieżące numery oraz wszystkie dostępne od 1999 r. można również kupić lub zamówić w Wydawnictwie DiG:

01-524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4

tel./fax (+48 22) 839 08 38

e-mail: dig@dig.com.pl; <http://www.dig.com.pl>

BZ WBK SA 35 O/Warszawa 70109028510000000100226138

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczegółowe informacje — bezpłatna infolinia 0 801 205 555

lub na stronie internetowej <http://www.kolporter-spolka-akcyjna.com.pl/prenumerata.asp>.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY SA 201061-710-13100

cena 20,00 zł (w tym 0% VAT)

Nakład 750 egz.

ISSN 0419-8824

